

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Gdańsku

LGD.411.004.03.2022

Pan
Sylwester Henryk Patrzykał
Wójt Gminy Bobowo

Urząd Gminy Bobowo
ul. Gdańska 12
83-212 Bobowo

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I/22/004/LGD – Funkcjonowanie funduszy sołeckich w wybranych gminach województwa pomorskiego

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Urząd Gminy Bobowo, ul. Gdańska 12, 83-212 Bobowo (dalej: „Urząd”).
Kierownik jednostki kontrolowanej	Sylwester Henryk Patrzykał, Wójt Gminy Bobowo, od 19 listopada 2018 r. (dalej: „Wójt”).
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Tworzenie funduszu sołectkiego i rozdysponowanie jego środków na sołectwa. 2. Wykorzystanie środków funduszu sołectkiego.
Okres objęty kontrolą	Od 1 stycznia 2021 r. do 25 listopada 2022 r., z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹ .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Gdańsku
Kontroler	Joanna Szychalewska, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LGD/166/2022 z 19 października 2022 r.

(akta kontroli str. 1-2)

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Wójt terminowo przekazał sołtysom i Wojewodzie Pomorskiemu informacje o wysokości środków funduszu sołectkiego (dalej: „fundusz”), przypadających sołectwom w 2021 r. i 2022 r. Informacje przekazane Wojewodzie Pomorskiemu zawierały również prawidłowe dane o wysokości kwoty bazowej. Wysokość środków funduszu przypadających na dane sołectwo obliczono w prawidłowej wysokości. Wójt przyjął do realizacji wszystkie 16 złożonych wniosków sołectw (12 wniosków o przyznanie środków z funduszu i cztery wnioski o zmianę przedsięwzięć lub ich zakresu). Jednak w pięciu (tj. 33,3%) przypadkach wnioski przyjęto do realizacji, pomimo że nie zawierały wszystkich elementów, wymaganych ustawą o funduszu³.

Badanie wykorzystania wszystkich wydatków Gminy Bobowo (dalej: „Gmina”) poniesionych w ramach funduszu w okresie objętym kontrolą (285,4 tys. zł) wykazało, że wykorzystano je na zadania określone w art. 2 ust. 6 ustawy o funduszu. Również badanie 41 postępowań o udzielenie zamówienia publicznego (dwóch w trybie podstawowym i 39 z wyłączeniem Prawa zamówień publicznych⁴, na które poniesiono ww. środki funduszu wykazało, że przeprowadzono je zgodnie z przepisami ww. ustawy lub wewnętrznymi procedurami. Przedsięwzięcia, na które wydano objęte badaniem środki zrealizowano. Terminowo przekazano Wojewodzie Pomorskiemu wniosek o zwrot części wydatków poniesionych w ramach funduszu w 2021 r., wskazując w nim wymagane dane i kwotę wykonanych wydatków w ramach funduszu zgodną z danymi wykazanymi w sprawozdaniu Rb-28S⁵ za 2021 r. Kwota ta została jednak zawyżona o 86,4 tys. zł na skutek ujęcia w niej wydatków na realizację przedsięwzięć ujętych we wnioskach, które zgodnie z ustawą o funduszu powinny zostać odrzucone⁶, skutkiem czego otrzymana dotacja celowa z budżetu państwa

¹ Dz. U. z 2022 r. poz. 623 (dalej: „ustawa o NIK”).

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

³ Ustawa z dnia 21 lutego 2014 r. o funduszu sołectkim (Dz. U. poz. 301, ze zm.).

⁴ Ustawa z dnia 11 września 2019 r. - Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1710, ze zm.).

⁵ Sprawozdanie z wykonania planu wydatków budżetowych jednostki samorządu terytorialnego.

⁶ Wnioski nie zawierały wymaganego tą ustawą uzasadnienia planowanych do realizacji przedsięwzięć.

z tytułu zwrotu części wydatków wykonanych w ramach funduszu w 2021 r. była wyższa od należnej (wynikającej z przepisów art. 3 ust. 7 i 8 ww. ustawy) o 15,7 tys. zł.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny cząstkowej⁷ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Tworzenie funduszu sołectkiego i rozdysponowanie jego środków na sołectwa

Opis stanu faktycznego

1.1. Rada Gminy, na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy o funduszu, podjęła 31 marca 2014 r. uchwałę nr XXVII/231/14 w sprawie wyodrębnienia w budżecie Gminy środków stanowiących fundusz, która obowiązywała w kolejnych latach (m.in. w 2021 i 2022 r.), zgodnie z art. 2 ust. 3 ww. ustawy. Wykonanie uchwały powierzono Wójtowi.

Wysokość funduszu według uchwały budżetowej na 2021 r. wynosiła 181,7 tys. zł⁸, a na 2022 r. – 198,0 tys. zł⁹. Nie była ona zmieniana w trakcie roku budżetowego.

Rada Gminy nie korzystała z określonego w art. 4 ustawy o funduszu prawa do zwiększenia wysokości środków funduszu ponad wysokość obliczoną na podstawie art. 3 ust. 1 ww. ustawy.

(akta kontroli str. 214, 643-648)

1.2. W badanym okresie w Gminie funkcjonowało sześć sołectw: Bobowo, Grabowiec, Grabowo, Jabłówko, Smołąg i Wysoka.

(akta kontroli str. 261, 653-658)

Wójt w terminie do 31 lipca roku poprzedzającego rok budżetowy, tj. zgodnie z art. 3 ust. 2 i 3 ustawy o funduszu, przekazał:

- sołtysom wszystkich sołectw informacje o wysokości środków z funduszu przypadających danemu sołectwu w 2021 r.¹⁰ i 2022 r.¹¹,
- Wojewodzie Pomorskiemu informację o wysokości przypadających danym sołectwom środków oraz o wysokości kwoty bazowej (K_b), o której mowa w art. 3 ust. 1 ustawy o funduszu.

Kwota bazowa (K_b) dotycząca funduszu na 2021 r. wyniosła 4931,80 zł, a na 2022 r. – 5391,50 zł.

(akta kontroli str. 216-261, 278)

1.3. Badanie wysokości środków z funduszu przypadających na dane sołectwo w latach 2021 i 2022 wykazało, że kwoty te obliczono według wzoru określonego w art. 3 ust. 1 ustawy o funduszu, uwzględniając:

- liczbę mieszkańców danego sołectwa według stanu na 30 czerwca 2020 r. (w przypadku funduszu na 2021 r.) lub 2021 r. (fundusz na 2022 r.), wynikającą z prowadzonego przez Gminę rejestru mieszkańców, o którym mowa w ustawie o ewidencji ludności¹²,

⁷ Oceny cząstkowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena cząstkowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁸ Uchwała nr XVIII/150/2020 Rady Gminy z 18 grudnia 2020 r. w sprawie uchwalenia budżetu Gminy na 2021 r.

⁹ Uchwała nr XXVII/209/2021 Rady Gminy z 15 grudnia 2021 r. w sprawie uchwalenia budżetu Gminy na 2022 r.

¹⁰ Sołectwa: Bobowo – 49,3 tys. zł, Grabowiec – 19,2 tys. zł, Grabowo – 34,1 tys. zł, Jabłówko – 30,3 tys. zł, Smołąg – 15,1 tys. zł, Wysoka – 33,7 tys. zł.

¹¹ Sołectwa: Bobowo – 53,9 tys. zł, Grabowiec – 20,9 tys. zł, Grabowo – 37,2 tys. zł, Jabłówko – 32,9 tys. zł, Smołąg – 16,7 tys. zł, Wysoka – 36,4 tys. zł.

¹² Ustawa z dnia 24 września 2010 r. o ewidencji ludności (Dz. U. z 2022 r. poz. 1191, ze zm.).

- kwotę bazową, którą obliczono jako iloraz wykonanych dochodów bieżących Gminy za rok 2019¹³ (fundusz na 2021 r.) lub za 2020 r.¹⁴ (fundusz na 2022 r.) oraz liczby mieszkańców zamieszkałych na obszarze Gminy, według stanu na 31 grudnia 2019 r.¹⁵ lub 31 grudnia 2020 r.¹⁶, ustalonej przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego.

(akta kontroli str. 261-293)

1.4. Do Urzędu wpłynęło 12 wniosków sołectw¹⁷, o przyznanie środków z funduszu na 2021 i 2022 r. (po sześć na każdy rok).

Żaden wniosek nie obejmował wspólnej realizacji przedsięwzięć przez dwa lub więcej sołectw (art. 6 ustawy o funduszu).

(akta kontroli str. 294-440, 653-658)

1.5. Wójt otrzymał od sołtysów wnioski sołectw w terminie do 30 września roku poprzedzającego rok budżetowy, zgodnie z art. 5 ust. 4 ustawy o funduszu. Zawierały one dane wymagane art. 5 ust. 3 ww. ustawy, tj. wskazanie przedsięwzięć przewidzianych do realizacji na obszarze sołectwa w ramach przyznanego funduszu wraz z oszacowaniem ich kosztów i uzasadnieniem – poza czterema przypadkami¹⁸. Wójt nie odrzucił tych wniosków, co opisano w sekcji „Stwierdzona nieprawidłowość”.

(akta kontroli str. 294-300, 653-658, 666-668)

Oszacowane przez sołectwa koszty realizacji przedsięwzięć były weryfikowane poprzez analizę cen rynkowych (uzyskanych m.in. w drodze zapytań telefonicznych, z Internetu, katalogów ofertowych).

(akta kontroli str. 669-672)

Zgodnie z art. 2 ust. 6 ww. ustawy przedsięwzięcia mieściły się w zakresie zadań własnych gminy określonych w art. 7 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym¹⁹, służyły poprawie warunków życia mieszkańców i były zgodne ze strategią rozwoju Gminy²⁰. Wnioski uchwalone zostały przez zebrania wiejskie (art. 5 ust. 2 ustawy o funduszu), a uchwały przekazano do Urzędu. Wszystkie wnioski przyjęto do realizacji.

(akta kontroli str. 92-213, 294-300)

Żaden z wniosków nie dotyczył pokrycia wydatków na działania zmierzające do usunięcia skutków klęski żywiołowej w rozumieniu ustawy z dnia 18 kwietnia 2002 r. o stanie klęski żywiołowej²¹ (art. 2 ust. 7 ustawy o funduszu).

(akta kontroli str. 294-300, 653-658)

1.6. W latach 2021-2022 Wójt otrzymał w terminie określonym w art. 7 ust. 1 ustawy o funduszu (do 31 października danego roku budżetowego) cztery wnioski z dwóch sołectw o zmianę przedsięwzięć lub ich zakresu przewidzianych do realizacji w ramach funduszu (wszystkie na 2021 r.). Wnioski zostały uchwalone przez zebrania wiejskie i zawierały wskazanie nowych siedmiu przedsięwzięć przewidzianych do realizacji oraz informację o rezygnacji z pięciu przedsięwzięć, a także - zgodnie z art. 7 ust. 4 ww. ustawy – oszacowanie ich kosztów i – poza jednym przypadkiem –

¹³ 15 791 625,83 zł według sprawozdania Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego za 2019 r.

¹⁴ 17 247 420,19 zł według sprawozdania Rb-27S z wykonania planu dochodów budżetowych jednostki samorządu terytorialnego za 2020 r.

¹⁵ 3202 mieszkańców.

¹⁶ 3199 mieszkańców.

¹⁷ Obejmujących 43 przedsięwzięcia (18 w 2021 r. i 25 w 2022 r.).

¹⁸ Wnioski na 2021 r., obejmujące 16 przedsięwzięć.

¹⁹ Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559, ze zm.).

²⁰ Uchwała nr IV/22/15 Rady Gminy z 27 lutego 2015 r. w sprawie przyjęcia do realizacji Strategii Rozwoju Gminy na lata 2015-2024.

²¹ Dz. U. z 2017 r. poz. 1897.

uzasadnieniem. Wójt nie odrzucił tego wniosku, co opisano w sekcji „Stwierdzone nieprawidłowości”. Wszystkie wnioski o zmianę przedsięwzięć lub ich zakresu przyjęto do realizacji.

(akta kontroli str. 441-474)

1.7. Nie stwierdzono przypadku odrzucenia przez Wójta wniosku sołectwa o przyznanie środków z funduszu na 2021 i 2022 r. albo o zmianę przedsięwzięć lub ich zakresu.

(akta kontroli str. 294-300, 441-442, 653-658)

Stwierdzona
nieprawidłowość

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następującą nieprawidłowość:

Wójt nie odrzucił pięciu wniosków (czterech o przyznanie środków z funduszu na 2021 r.²² i jednego o zmianę przedsięwzięć lub ich zakresu przewidzianych do realizacji w ramach funduszu w 2021 r.²³) na łączną kwotę 113,9 tys. zł, pomimo takiego obowiązku, wynikającego z przepisów art. 5 ust. 5 (w przypadku wniosków o przyznanie środków) i art. 5 ust. 5 w związku z art. 7 ust. 4 (w przypadku wniosku o zmianę) ustawy o funduszu. Powyższe wnioski nie zawierały uzasadnienia 17 z 19 planowanych do realizacji przedsięwzięć, pomimo takiego wymogu, zawartego w art. 5 ust. 3 (w przypadku wniosków o przyznanie środków) i art. 5 ust. 3 w związku z art. 7 ust. 4 (w przypadku wniosku o zmianę) ww. ustawy. Wydatki na realizację ww. wniosków zostały ujęte w budżecie Gminy na 2021 r. Na realizację przedsięwzięć zawartych w ww. wnioskach wydano w 2021 r. ze środków funduszu 86,4 tys. zł. W wyniku ujęcia ww. kwoty w przekazanym Wojewodzie Pomorskiemu wniosku o zwrot części wydatków poniesionych w ramach funduszu w 2021 r., otrzymano dotację celową z budżetu państwa w kwocie wyższej od należnej o 15 737,97 zł.

Z wyjaśnień Wójta wynikało, że:

- ww. wniosków nie odrzucono z powodu niedopatrzenia pracownika merytorycznego, zatrudnionego do 31 grudnia 2020 r. na stanowisku podinspektora ds. inwestycji, promocji i rozwoju Gminy, spowodowanego nadmiarem obowiązków i wprowadzeniem w Urzędzie pracy w formie zdalnej lub hybrydowej w warunkach pandemii COVID-19;
- w przyszłości będzie zwracał szczególną uwagę na prawidłową weryfikację składanych wniosków.

(akta kontroli str. 294-300, 441-442, 666-668, 670-673)

OCENA CZĄSTKOWA

Wójt terminowo przekazał sołtysom i Wojewodzie Pomorskiemu informacje o wysokości środków funduszu, przypadających sołectwom w 2021 r. i 2022 r. Informacje przekazane Wojewodzie Pomorskiemu zawierały również prawidłowe dane o wysokości kwoty bazowej. Wysokość środków funduszu przypadających na dane sołectwo obliczono w prawidłowej wysokości. Wójt przyjął do realizacji wszystkie 16 złożonych wniosków sołectw (12 wniosków o przyznanie środków z funduszu i cztery wnioski o zmianę przedsięwzięć lub ich zakresu). W pięciu (tj. 33,3%) przypadkach wnioski przyjęto do realizacji, pomimo że nie zawierały wszystkich elementów, wymaganych ustawą o funduszu.

²² Złożonych przez sołectwa: Bobowo 25 września 2020 r. na kwotę 49,3 tys. zł, Grabowiec 24 września 2020 r. na kwotę 19,2 tys. zł, Jabłówko 22 września 2020 r. na kwotę 30,3 tys. zł i Smoląg 24 września 2020 r. na kwotę 15,1 tys. zł.

²³ Złożonego przez sołectwo Bobowo 21 czerwca 2021 r. (bez zmiany pierwotnie wnioskowanej kwoty).

2. Wykorzystanie środków funduszu sołeckiego

2.1. Kwoty wydatków budżetowych ogółem zrealizowanych w ramach funduszu wyniosły: w 2021 r. 174,7 tys. zł (96,2% planowanych wydatków), a w 2022 r. (do 30 września) – 110,7 tys. zł (55,9%).

Niższe od planowanego wykonanie funduszu w 2021 r. dotyczyło wydatków w rozdziałach klasyfikacji budżetowej: 01095 – „Pozostała działalność” (50,0% planu), 75075 – „Promocja jednostek samorządu terytorialnego” (88,0% planu), 90095 – „Pozostała działalność” (96,9% planu), 92195 – „Pozostała działalność” (97,0% planu) i 92105 – „Pozostałe zadania w zakresie kultury” (98,1% planu).

Z wyjaśnień Wójta wynikało, że główną przyczyną realizacji wydatków na zadania zgłoszone przez sołectwa w kwocie niższej od planowanej było wykonanie przez mieszkańców sołectwa Bobowo montażu, zakupionego ze środków funduszu, ogrodzenia placu zabaw przy ul. Gimnazjalnej w Bobowie – co ograniczyło koszty realizacji tego przedsięwzięcia.

(akta kontroli str. 486, 488-494, 669-672)

W latach objętych kontrolą (do 15 listopada 2022 r.) cztery przedsięwzięcia finansowane były jednocześnie z funduszu sołeckiego (120,1 tys. zł) oraz z innych środków budżetowych Gminy – poza pulą funduszu (84,8 tys. zł).

(akta kontroli str. 495)

2.2. Badaniem objęto prawidłowość wykorzystania wszystkich wydatków, dokonanych w latach 2021-2022 ze środków funduszu (285,4 tys. zł, z tego 174,7 tys. zł w 2021 r. i 110,7 tys. zł od 1 stycznia do 30 września 2022 r.).

(akta kontroli str. 488-490, 492-494, 558-575)

Stwierdzono, że zgodnie z zasadami określonymi w art. 2 ust. 6 ustawy o funduszu, środki funduszu przeznaczono na realizację przedsięwzięć, które:

- zgłoszono we wnioskach sołectw,
- były zadaniami własnymi Gminy, o których mowa w art. 7 ust. 1 ustawy o samorządzie gminnym,
- służyły poprawie warunków życia mieszkańców,
- były zgodne ze strategią rozwoju Gminy.

(akta kontroli str. 558-575)

W latach 2021-2022 (do 30 września) Gmina udzieliła w trybie podstawowym (na podstawie art. 275 pkt 1 Prawa zamówień publicznych) dwóch zamówień o łącznej wartości 353,7 tys. zł na realizację w ramach funduszu:

- utwardzenia drogi gminnej nr 214011 Grabowo – Wielbrandowo (o wartości 59,4 tys. zł) i drogi gminnej nr 214016 Wysoka – Lipinki Królewskie (o wartości 57,9 tys. zł),
 - utwardzenia drogi w Smolażu (o wartości 236,4 tys. zł),
- na które w okresie objętym kontrolą wydano ze środków funduszu 82,9 tys. zł.

W przypadku pozostałych zamówień nie stosowano przepisów ww. ustawy ze względu na ich wartość, mniejszą niż 130 tys. zł. Zasady i tryb postępowania przy udzielaniu takich zamówień określono w zarządzeniu nr 99/2020 Wójta z 31 grudnia 2020 r. w sprawie wewnętrznego regulaminu udzielania zamówień o wartości mniejszej niż 130 000 zł netto (dalej: „regulamin”).

(akta kontroli str. 576-602)

W zakresie przestrzegania przepisów Prawa zamówień publicznych oraz postanowień regulaminu kontrolą objęto dokumentację postępowania o udzielenie:

- ww. dwóch zamówień w trybie podstawowym, na które wydano ze środków funduszu 82,9 tys. zł,

- 39 zamówień²⁴, do których zastosowanie miał regulamin, na które wydano ze środków funduszu 202,5 tys. zł,
co stanowiło 100% skontrolowanych wydatków funduszu.

(akta kontroli str. 558-575, 590-602)

Stwierdzono, że postępowania w trybie podstawowym przeprowadzono zgodnie z przepisami Prawa zamówień publicznych, w szczególności:

- w terminie określonym w art. 36 ust. 1 i zgodnie z zasadami określonymi w art. 28 i 34 ust. 1 ww. ustawy ustalono szacunkową wartość zamówień,
- opracowane specyfikacje warunków zamówienia (dalej: „SWZ”) zawierały elementy wskazane w art. 281 ust. 1 i 2 ww. ustawy,
- ogłoszenia o zamówieniu zostały zgodnie z art. 276 ust. 1 ww. ustawy opublikowane w Biuletynie Zamówień Publicznych,
- otwarcie ofert nastąpiło w dniu upływu terminu ich składania,
- wyboru najkorzystniejszych ofert dokonano na podstawie kryteriów ocen określonych w SWZ, spośród ofert spełniających wymogi SWZ, zgodnie z art. 204 ust. 1 ww. ustawy,
- z wybranymi oferentami zawarto pisemne umowy. Określone w umowach warunki były zgodne z przedstawionymi w wybranej ofercie,
- ogłoszenia o wynikach postępowań i o wykonaniu umów zostały zgodnie z – odpowiednio – art. 309 i 448 ww. ustawy terminowo opublikowane w Biuletynie Zamówień Publicznych.

(akta kontroli str. 590-602)

W wyniku badania zgodności wyboru wykonawców z regulaminem stwierdzono m.in., że:

- zamówień o wartości szacunkowej od 5 tys. zł do 130 tys. zł netto udzielano w trybie analizy rynku oraz rokowań²⁵ (§ 5 ust. 3 regulaminu),
- zapytania ofertowe, w których jako jedyne kryterium oceny ofert określono cenę, zamieszczono na właściwej stronie internetowej lub przekazano mailem (§ 5 ust. 4 regulaminu),
- w przypadku robót budowlanych od 5 tys. zł do 130 tys. zł netto oferty składano pisemnie, za pośrednictwem poczty elektronicznej, telefonicznie lub w formie

²⁴ Zadania: „Wykonanie ogrodzenia placu zabaw przy ul. Gimnazjalnej 20 w Bobowie”, „Zakup wyposażenia i materiałów do odnowienia budynku gospodarczego na targowisku gminnym w Bobowie”, „Wjazd dzieci i młodzieży na zawody sportowe oraz zakup nagród dla dzieci w Bobowie”, „Zakup urządzeń na wyposażenie placu zabaw przy ul. Gdańskiej 17 w Bobowie”, „Wykonanie oświetlenia boiska wiejskiego przy ul. Gdańskiej w Bobowie”, „Zakup pieca konwekcyjno-parowego do kuchni w świetlicy wiejskiej w Bobowie”, „Zakup grilla gazowego”, „Popularyzacja sportu aktywności fizycznej wśród dzieci i młodzieży – organizacja festynu sportowo-rekreacyjnego”, „Wymiana pieca w świetlicy wiejskiej”, „Zakup gontu na pokrycie dachu wiaty przy świetlicy wiejskiej”, „Wykonanie utwardzenia z kostki brukowej oraz drenażu przy świetlicy wiejskiej”, „Zakup ławek i stolików do namiotu”, „Wykonanie tynku strukturalnego na elewacji świetlicy wiejskiej w Grabowcu”, „Montaż oświetlenia przy świetlicy wiejskiej”, „Wykonanie utwardzenia wjazdu na teren świetlicy wiejskiej w Grabowcu kostką brukową”, „Wykonanie fundamentów pod pomieszczenie gospodarcze przy świetlicy wiejskiej”, „Modernizacja piwnicy w świetlicy wiejskiej w Grabowie wraz z wymianą pieca grzewczego”, „Doposażenie świetlicy wiejskiej w JabłóWKu”, „Popularyzacja sportu i aktywności fizycznej wśród dzieci i młodzieży – organizacja festynu z okazji Dnia Dziecka”, „Montaż oświetlenia terenu przy świetlicy wiejskiej w JabłóWKu”, „Utwardzenie drogi w Smołągu dz. Nr 25”, „Zakup maszyny do popcornu”, „Zakup maszyny do waty cukrowej”, „Zakup nagłośnienia do świetlicy wiejskiej w Grabowcu”, „Budowa budynku gospodarczego na terenie działki nr 102/6 przy świetlicy wiejskiej w Grabowcu”, „Remont sanitariatów w świetlicy wiejskiej”, „Zakup ozdób świątecznych na potrzeby sołectwa”, „Zakup ławek i stołów”, „Zakup werników”, „Zakup urządzeń na plac zabaw przy ul. Gimnazjalnej 20 w Bobowie”, „Pobudzenie aktywności dzieci i młodzieży – zorganizowanie warsztatów ruchowo-tanecznych”, „Wydarzenia promujące Gminę Bobowo – III spot kociewskich samochodów klasycznych”, „Wydarzenie kultywujące tradycję i promujące Gminę Bobowo – Orszak Trzech Króli 2022”, „Zakup maszyny do robienia hot-dogów”, „Zakup zamiatarki ręcznej” i „Zakup chłodziarki na wyposażenie kuchni świetlicy wiejskiej w Bobowie”.

²⁵ Tryb stosowany, gdy dostawy, usługi lub roboty budowlane można było uzyskać od jednego wykonawcy.

publikacji na stronie internetowej Urzędu dołączając kosztorys ofertowy (§ 5 ust. 8 regulaminu),

- protokoły z wyboru ofert złożonych za pośrednictwem strony internetowej, zaakceptowali uprawnieni pracownicy Urzędu (§ 5 ust. 15 regulaminu),
- zamówień udzielono wykonawcom, którzy złożyli najkorzystniejsze oferty, tj. oferty z najniższą ceną (§ 4 ust. 2 regulaminu),
- do zamówień, których wartość szacunkowa nie przekraczała 5 tys. zł netto, nie stosowano postanowień proceduralnych (§ 5 ust. 2 regulaminu).

(akta kontroli str. 576-589, 558-575)

2.3. W zakresie wykonania przedsięwzięć w ramach funduszu badaniem objęto zadania, których realizację sfinansowano wydatkami objętymi kontrolą w ramach pkt 2.2 wystąpienia pokontrolnego.

W wyniku analizy dokumentacji Urzędu oraz przeprowadzonych oględzin miejsc realizacji wybranych przedsięwzięć w trzech sołectwach²⁶ stwierdzono, że wszystkie przedsięwzięcia zgłoszone we wnioskach sołectw zostały wykonane. Zaplanowane efekty rzeczowe osiągnięto. Zadania wykonano zgodnie z zakresem określonym we wnioskach sołectw. Przykładowo:

- w sołectwie Bobowo wykonano ogrodzenie placu zabaw i zakupiono urządzenia na wyposażenie placu zabaw,
- w sołectwie Grabowiec wykonano tynk strukturalny na elewacji świetlicy wiejskiej i zamontowano oświetlenie przy tej świetlicy,
- w sołectwie Jabłówko doposażono świetlicę wiejską.

(akta kontroli str. 659-665)

2.4. Wniosek o zwrot z budżetu państwa części wydatków Gminy wykonanych w ramach funduszu sołeckiego za rok 2021 przekazano Wojewodzie Pomorskiemu 27 kwietnia 2022 r., tj. w terminie określonym w § 4 ust. 2 rozporządzenia Ministra Administracji i Cyfryzacji z dnia 8 lipca 2014 r. w sprawie wzorów informacji przekazywanych przez wójta (burmistrza, prezydenta miasta) i wojewodę, trybu zwrotu części wydatków gmin wykonanych w ramach funduszu sołeckiego oraz wzoru wniosku o ten zwrot²⁷. Wykazana we wniosku kwota wykonanych wydatków w ramach funduszu (174,7 tys. zł) była zgodna z danymi wykazanymi w sprawozdaniu Rb-28S za 2021 r.

Stwierdzono jednak, że na skutek nieprawidłowości opisanej w sekcji „Stwierdzona nieprawidłowość” obszaru pierwszego ww. kwotę zawyżono o 86,4 tys. zł.

Wójt Gminy nie otrzymał od Wojewody informacji o ewentualnym stwierdzeniu braków lub błędów w ww. wniosku.

(akta kontroli str. 475-482, 666-672)

2.5. Otrzymana²⁸ przez Gminę w 2022 r. kwota dotacji z budżetu państwa z tytułu zwrotu części wydatków wykonanych w ramach funduszu w 2021 r. wyniosła 31,8 tys. zł, co stanowiło 18,2% kwoty wykonanych wydatków w ramach funduszu w 2021 r.

Biorąc pod uwagę kwotę bazową w Gminie (K_b) w 2021 r.²⁹ oraz średnią kwotę bazową w kraju (K_{bk}) w tym roku³⁰, wielkość otrzymanej z budżetu państwa refundacji,

²⁶ W sołectwie Bobowo: wykonanie ogrodzenia placu zabaw i zakup urządzeń na jego wyposażenie, w sołectwie Grabowiec: wykonanie tynku strukturalnego na elewacji świetlicy wiejskiej i montaż oświetlenia terenu przy tej świetlicy, w sołectwie Jabłówko: doposażenie świetlicy wiejskiej – zabudowa szafy wnękowej płytami.

²⁷ Dz. U. poz. 916, ze zm.

²⁸ Wpływ na rachunek bankowy Gminy 29 sierpnia 2022 r.

²⁹ 4931,80 zł

³⁰ Obliczona przez Ministra Finansów kwota K_{bk} na 2021 r. wyniosła 4859,66 zł.

po zastosowaniu przez Wojewodę Pomorskiego mechanizmu korygującego³¹ (zgodnie z art. 12 ust. 3 ustawy o funduszu), który skutkuje obniżeniem wysokości zwrotu części wydatków wykonanych w ramach funduszu sołeckiego w 2021 r., była zgodna z przepisami art. 3 ust. 8 pkt 3 w związku z art. 12 ust. 3 ww. ustawy.

Stwierdzono jednak, że na skutek nieprawidłowości opisanej w sekcji „Stwierdzona nieprawidłowość” obszaru pierwszego otrzymana kwota dotacji była wyższa od należnej o 15 737,97 zł.

(akta kontroli str. 477, 479, 666-672)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Badanie wykorzystania wszystkich wydatków Gminy poniesionych w ramach funduszu w okresie objętym kontrolą (285,4 tys. zł) wykazało, że wykorzystano je na zadania określone w art. 2 ust. 6 ustawy o funduszu. Również badanie 41 postępowań o udzielenie zamówienia publicznego (dwóch w trybie podstawowym i 39 z wyłączeniem Prawa zamówień publicznych), na które poniesiono ww. środki funduszu wykazało, że przeprowadzono je zgodnie z przepisami ww. ustawy lub wewnętrznymi procedurami. Przedsięwzięcia, na które wydano objęte badaniem środki zrealizowano. Terminowo przekazano Wojewodzie Pomorskiemu wniosek o zwrot części wydatków poniesionych w ramach funduszu w 2021 r., wskazując w nim wymagane dane i kwotę wykonanych wydatków w ramach funduszu zgodną z danymi wykazanymi w sprawozdaniu Rb-28S za 2021 r. Kwota ta została jednak zawyżona o 86,4 tys. zł na skutek ujęcia w niej wydatków na realizację przedsięwzięć ujętych we wnioskach, który zgodnie z ustawą o funduszu powinny zostać odrzucone³², skutkiem czego otrzymana dotacja celowa z budżetu państwa z tytułu zwrotu części wydatków wykonanych w ramach funduszu w 2021 r. była wyższa od należnej (wynikającej z przepisów art. 3 ust. 7 i 8 ww. ustawy) o 15,7 tys. zł.

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzoną nieprawidłowością, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski:

Wnioski

1. Zapewnienie ujmowania w projekcie budżetu Gminy jedynie wniosków spełniających wszystkie wymogi formalne określone w ustawie o funduszu.
2. Przekazanie Wojewodzie Pomorskiemu korekty wniosku o zwrot z budżetu państwa części wydatków Gminy wykonanych w ramach funduszu w 2021 r., uwzględniającej jedynie wydatki z funduszu na przedsięwzięcia ujęte w prawidłowo przyjętych przez Wójta wnioskach.
3. Zwrot nienależnie pobranej dotacji.

Uwagi

Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag.

³¹ <https://www.gov.pl/web/mswia/informacja-dotyczaca-wysokosci-zwrotu-w-2022-r-z-budzetu-panstwa-czesci-wydatkow-gmin-wykonanych-w-ramach-funduszu-soleckiego-w-2021-r>

³² Wnioski nie zawierały wymaganego tą ustawą uzasadnienia planowanych do realizacji przedsięwzięć.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Gdańsku. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Gdańsk, dnia 22 grudnia 2022 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Gdańsku

Kontroler

Dyrektor

Joanna Szychalewska
specjalista kontroli państwowej

Z.P.

.....
podpis

p.o. WICEDYREKTOR DELEGATURY
NAJWYŻSZEJ IZBY KONTROLI
W GDAŃSKU

.....
podpis

